

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5201/2537

กรมศุลกากร กับพวกโจทก์ บริษัท ศรีเมืองกาล จำกัดจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.รัชฎากร มาตรา 30, ป.พ.พ. มาตรา 419, พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 10, ป.พ.พ. มาตรา 164, พ.ร.บ.ศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 112 จัตวา

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยมิได้อุทธรณ์การประเมินในส่วนของการค้าและภาษีบำรุงเทศบาลพร้อมเงินเพิ่มต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามที่กำหนดในประมวลรัษฎากร มาตรา 30 ภาษีส่วนี้จึงยุติตามที่ได้ประเมินจำเลยต้องรับผิดชอบโจทก์ตามฟ้อง เงินประกันค่าอากรขาเข้าที่ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลยให้แก่โจทก์นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่โจทก์วางไว้ กรณีมิใช่เรื่องที่โจทก์ได้ทรัพย์มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้การฟ้องแย้งเรียกค่าอากรขาเข้าคืนจึงมิใช่การฟ้องเรียกคืนฐานลามิควรได้ ไม่ต้องห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้น 1 ปี ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 การที่จำเลยเรียกคืนเงินอากรขาเข้าที่ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลยไปตามที่โจทก์ประเมินและแจ้งให้ชำระเพิ่มนั้น มิใช่กรณีใช้สิทธิในการเรียกร้องขอคืนเงินอากรขาเข้าเพราะเหตุที่ได้เสียไว้เกินจำนวนที่พึงต้องเสียจริงก่อนนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากร ซึ่งสิทธิเรียกร้องจะสิ้นไปเมื่อครบกำหนด 2 ปี นับจากวันที่นำของเข้า ตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติศุลกากรพ.ศ. 2469 มาตรา 10 วรรคสุดท้าย แต่เป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ประเมินและแจ้งให้จำเลยชำระค่าอากรขาเข้าเพิ่มเติมภายหลังจากนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรแล้ว และธนาคารผู้ค้าประกันได้ชำระแทนจำเลย ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงมีอายุความ 10 ปี ตาม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 164 เดิม (มาตรา 193/30 ใหม่) และการนับอายุความนั้นให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจจะบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไปอายุความสิทธิเรียกร้องเงินค่าอากรขาเข้าคืนของจำเลยจึงเริ่มนับแต่วันที่ 7 เมษายน 2532 ที่ธนาคารผู้ค้าประกันชำระเงินให้แก่โจทก์ จำเลยนำคดีมาฟ้องแย้งเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2535ยังไม่พ้น 10 ปี จึงไม่ขาดอายุความ และจำเลยมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยจากเงินค่าอากรขาเข้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์เรียกเก็บไปในอัตราร้อยละ 0.625 ต่อเดือน ตามพระราชบัญญัติศุลกากรพ.ศ. 2469 มาตรา 112 จัตวา วรรคสุดท้าย โดยไม่ต้องพิจารณาว่าจำเลยได้ทวงถามและโจทก์ผิดนัดหรือไม่ แต่จำเลยขอดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จึงให้ดอกเบี้ยตามอัตราที่ขอ

คำพิพากษา

โจทก์ทั้งสองฟ้องว่า จำเลยนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรแต่สำแดงราคาสินค้าต่ำกว่าราคาอันแท้จริงในท้องตลาด พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งการประเมินภาษีอากรแก่จำเลยแล้ว แต่จำเลยมิได้นำเงินค่าภาษีอากรไปชำระและมีได้อุทธรณ์การประเมินหรือยื่นคำโต้แย้ง และโจทก์ที่ 1 ได้นำเงินประกันที่ธนาคารชำระจำนวน 47,100 บาท หักออกจากค่าภาษีอากรที่จำเลยต้องชำระแล้ว ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินค่าภาษีอากรและเงินเพิ่มจำเลยให้การและฟ้องแย้ง ขอให้ยกฟ้อง ให้โจทก์ทั้งสองคืนเงินประกันที่ธนาคารผู้ค้าประกันได้ชำระตามสัญญาประกันแก่โจทก์ทั้งสองจำนวน 47,100 บาท พร้อมดอกเบี้ยโจทก์ทั้งสองให้การแก้ฟ้องแย้ง ขอให้ยกฟ้องแย้งศาลภาษีอากรกลาง

พิจารณาแล้ว พืพากษาให้จำเลยชำระเงินภาษีอากร 417,347.04 บาท แก่โจทก์ทั้งสอง กับให้
จำเลยชำระเงินเพิ่มอากรขาเข้าในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน จากต้นเงิน
อากรขาเข้า 111,777.95 บาท เป็นรายเดือน เดือนละ 1,117.78 บาทเงินเพิ่มภาษีการค้าใน
อัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือนจากต้นเงินภาษีการค้า 98,517.80 บาท เป็นรายเดือน
เดือนละ 1,477.77 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (วันที่ 9 เมษายน 2535) ไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่
โจทก์ทั้งสอง (เฉพาะเงินเพิ่มภาษีการค้าเมื่อรวมกับที่โจทก์ทั้งสองคิดคำนวณมาถึงวันฟ้องต้องไม่
เกินกว่าต้นเงินภาษีการค้า) รวมทั้งให้จำเลยชำระเงินเพิ่มภาษีบำรุงเทศบาลในอัตราร้อยละ 10
ของเงินเพิ่มภาษีการค้าแก่โจทก์ทั้งสอง ให้ยกฟ้องแย้งของจำเลยจำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา
ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ในเบื้องต้นว่า เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม
2530 จำเลยนำสินค้าระบบตรวจจับเวลาทางการกีฬา 1 ชุด ประกอบด้วยสกอร์บอร์ดเครื่องบังคับ
เกม เครื่องบังคับเวลา และส่วนประกอบสำหรับสกอร์บอร์ดจากเมืองฮ่องกงโดยทางเรือเข้ามาใน
ราชอาณาจักรโดยสำแดงราคาสินค้าเป็นเงิน 29,570.30 บาท อากรขาเข้า 11,833.12 บาท
ภาษีการค้า 10,203.91 บาท และภาษีบำรุงเทศบาล 1,020.39 บาท จำเลยได้ชำระภาษีอากรตามที่
ได้สำแดงไว้และได้นำหนังสือคำประกันของธนาคารมาวางเป็นหลักประกันค่าภาษีอากรอีก
ส่วนหนึ่งคือ เป็นประกันค่าอากรขาเข้า 24,000 บาท ภาษีการค้า 21,000 บาท และภาษีบำรุง
เทศบาล 2,100 บาท รวมเป็นเงิน 47,100 บาท พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ 1 จึงได้ตรวจปล่อย
สินค้าให้จำเลยรับไปเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2530 ต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ 1 ได้ตรวจ
สอบราคาสินค้าโดยอาศัยข้อมูลจากราคาที่ผู้ส่งออกตกลงขายให้จำเลย ณ เมืองฮ่องกง
ประเมินราคาสินค้าคำนวณเป็นเงิน 369,015.19 บาท ราคา ซี.ไอ.เอฟ. จำเลยจะต้องชำระ
อากรขาเข้าเพิ่ม 135,777.95 บาท ภาษีการค้าเพิ่ม 119,517.80 บาทและภาษีบำรุงเทศบาลเพิ่ม
11,951.78 บาท จำเลยได้ทราบการประเมินราคาสินค้าและภาษีอากรดังกล่าวแล้ว แต่จำเลย
เพิกเฉยไม่ชำระและมีได้อุทธรณ์คัดค้านการประเมินหรือยื่นคำโต้แย้งภายใน 30 วัน นับแต่ได้รับ
แจ้งการประเมิน แล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าราคาสินค้าที่จำเลยสำแดงไว้ในใบขนสินค้า
ขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้าเป็นราคาอันแท้จริงในท้องตลาด ที่โจทก์ทั้งสองประเมินราคา
สินค้าและอากรขาเข้าเพิ่มขึ้นไม่ชอบ แต่ในส่วนของภาษีการค้าและภาษีบำรุงเทศบาลพร้อมเงิน
เพิ่มนั้น จำเลยมิได้อุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามที่กำหนดไว้ใน
ประมวลรัษฎากรมาตรา 30 ภาษีส่วนนี้จึงยุติตามที่ได้ประเมิน จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ทั้งสองใน
ภาษีการค้าและภาษีบำรุงท้องถิ่นที่พร้อมเงินเพิ่มตามฟ้องเมื่อฟังข้อเท็จจริงดังกล่าวมาข้างต้น ปัญหา
ที่ว่าฟ้องแย้งของจำเลยที่เรียกคืนอากรขาเข้าเคลือบคลุมและขาดอายุความหรือไม่และจำเลยมี
สิทธิเรียกดอกเบี้ยในค่าอากรขาเข้าที่เรียกคืนหรือไม่ซึ่งศาลภาษีอากรกลางยังไม่ได้วินิจฉัยมา
ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยไปที่เดียวโดยไม่จำเป็นต้องย้อนสำนวนไปให้ศาลภาษีอากรกลางวินิจฉัย
ก่อน ในปัญหาที่ว่า ฟ้องแย้งของจำเลยที่เรียกคืนค่าอากรขาเข้าเคลือบคลุมหรือไม่ ศาลฎีกา
วินิจฉัยว่าไม่เคลือบคลุมปัญหาว่าฟ้องแย้งของจำเลยที่เรียกคืนอากรขาเข้าขาดอายุความหรือไม่
และจำเลยมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยในค่าอากรขาเข้าที่เรียกคืนหรือไม่ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า เงินประกันที่
ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลย 47,100 บาท นั้น เป็นเงินประกันค่าอากรขาเข้า 24,000 บาท
ภาษีการค้า 21,000 บาท และภาษีบำรุงเทศบาล 2,100 บาท สำหรับเงินประกันค่าอากรขาเข้า
24,000 บาท ที่โจทก์ที่ 1 รับชำระไปจากจำเลยเป็นเรื่องที่ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลยไป
ตามหลักเกณฑ์ที่โจทก์ที่ 1 วางไว้ กรณีมิใช่เรื่องที่โจทก์ที่ 1 ได้ทรัพย์มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้าง

กฎหมายได้ การฟ้องแย้งเรียกค่าอากรขาเข้าคืนจึงมิใช่การฟ้องเรียกคืนฐานลามิครได้ ไม่
ต้องห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้น 1 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 เมื่อได้
วินิจฉัยมาแล้วว่า ราคาสินค้าพิพาทมีราคาอันแท้จริงในท้องตลาดตามที่จำเลยสำแดงไว้ใน
ใบขนสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการการค้าเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2530 การประเมินให้จำเลย
ชำระค่าอากรขาเข้าเพิ่มเติมของโจทก์ที่ 1 ไม่ชอบ เหตุนี้จำเลยจึงมีสิทธิเรียกเงินค่าอากรขาเข้าที่
ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลยไปแล้ว 24,000 บาทคืนได้ ที่โจทก์ทั้งสองให้การแก้ฟ้องแย้ง
ต่อสู้ว่า กฎหมายกำหนดให้จำเลยใช้สิทธิเรียกเงินดังกล่าวคืนภายใน 2 ปี นับจากวันที่นำสินค้าเข้า
(วันที่ 28 พฤษภาคม 2530) และจะต้องโต้แย้งหรือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อนว่าจะ
เรียกคืน แต่จำเลยก็มีโต้แย้งดังกล่าว และนำคดีมาฟ้องแย้งเมื่อล่วงเลยอายุความตามกฎหมาย
แล้วนั้น เห็นว่า การที่จำเลยเรียกคืนเงินค่าอากรขาเข้าที่ธนาคารผู้ค้าประกันชำระแทนจำเลยไป
24,000 บาท เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2532 ตามที่โจทก์ที่ 1 ประเมินและแจ้งให้ชำระเพิ่มนั้นมิใช่กรณี
ใช้สิทธิในการเรียกร้องขอคืนเงินอากรขาเข้า เพราะเหตุที่ได้เสียไว้เกินจำนวนที่พึงต้องเสียจริงก่อน
นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากร สิทธิของจำเลยที่จะเรียกเงินอากรขาเข้านี้คืนจึงมิได้
เป็นอันสิ้นไปเมื่อครบกำหนด 2 ปี นับจากวันที่นำของเข้าตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 10วรรคสุดท้าย กรณีคดีนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ 1 ประเมิน
และแจ้งให้จำเลยชำระค่าอากรขาเข้าเพิ่มเติมภายหลังจากนำของออกไปจากอารักขาของศุลกากร
แล้ว และธนาคารผู้ค้าประกันได้ชำระแทนจำเลยไปเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2532 ฉะนั้น การนับ
อายุความจึงให้เริ่มนับแต่ขณะที่อาจจะบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไปอายุความสิทธิเรียกร้องเงิน
ค่าอากรขาเข้าคืนของจำเลยจึงเริ่มนับแต่วันที่ 7 เมษายน 2532 และสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไม่มี
กฎหมายบัญญัติอายุความไว้โดยเฉพาะ จึงมีกำหนด 10 ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา 164 เดิม (มาตรา 193/30 ใหม่) จำเลยนำคดีมาฟ้องแย้งเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2535
ยังไม่พ้น 10 ปีฟ้องแย้งของจำเลยที่เรียกคืนค่าอากรขาเข้าไม่ขาดอายุความ และจำเลยมีสิทธิได้รับ
ดอกเบี้ยจากเงินค่าอากรขาเข้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ที่ 1 เรียกเก็บเพิ่มไป 24,000 บาท ใน
อัตราร้อยละ 0.625 ต่อเดือน ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 112 จัตวา
วรรคสุดท้าย ที่โจทก์ทั้งสองให้การแก้ฟ้องแย้งต่อสู้ว่าจำเลยไม่มีสิทธิเรียกให้โจทก์ทั้งสองชำระ
ดอกเบี้ยตามฟ้องแย้งเพราะจำเลยไม่ได้ทวงถาม โจทก์ทั้งสองยังไม่ได้คัดค้านนั้น เห็นว่า ตาม
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 112 จัตวา วรรคสุดท้าย บัญญัติว่า "ในกรณีที่ต้อง
คืนเงินอากรหรือเงินประกันค่าอากรเพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนอันพึงต้องเสียหรือเสียเพิ่ม
ให้คืนพร้อมด้วยดอกเบี้ยอีกร้อยละ 0.625 ต่อเดือนของจำนวนที่ต้องคืนโดยไม่คิดทบต้น นับแต่
วันที่ได้ชำระค่าอากรหรือวางเงินประกันค่าอากรครั้งสุดท้ายจนถึงวันที่มีการอนุมัติให้จ่ายคืน"
โจทก์ทั้งสองจึงต้องคืนเงินค่าอากรขาเข้าที่เรียกเก็บเพิ่มไป 24,000 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยใน
อัตราดังกล่าว แต่จำเลยขอดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีจึงให้ดอกเบี้ยตามอัตราที่ขอ อุทธรณ์
ของจำเลยฟังขึ้นบางส่วนพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงินภาษีการค้าและภาษีบำรุงเทศบาล
พร้อมเงินเพิ่มรวม 149,782.57 บาท กับเงินเพิ่มภาษีการค้าในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษ
ของเดือนของภาษีการค้าจำนวน 98,517.80 บาท เป็นรายเดือนนับแต่วันที่ 16 เมษายน 2532
เป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ แต่เงินเพิ่มนี้เมื่อรวมกับเงินเพิ่มที่โจทก์ทั้งสองคิดมาแล้วข้างต้นมิ
ให้เกินกว่าเงินภาษีการค้าจำนวน 98,517.80 บาท และเงินเพิ่มภาษีบำรุงเทศบาลในอัตราร้อยละ
10 ของเงินเพิ่มภาษีการค้าแก่โจทก์ทั้งสองและให้โจทก์ทั้งสองคืนเงินอากรขาเข้า 24,000 บาท

พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 เมษายน 2532 จนถึงวันที่มีการอนุมัติให้
จ่ายเงินแก่จำเลย

องค์คณะ

สมพงษ์ สนิธิเณร · เจริญ นิลเอสงฆ์ · สุนพ กิริติยุดิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5201/2537>